

Organizowane są dowozy dzieci z okolic Kowalowej.

2. ***Zapobieganie uzależnieniom dzieci i młodzieży poprzez:***

a. ***Realizowanie w szkołach na terenie gminy programów profilaktycznych w zakresie uzależnień dla dzieci, rodziców***

SP Kowalowa realizuje programy profilaktyczne i prozdrowotne: Mleko w szkole, Owoce i warzywa w szkole, Akademia Zdrowego Przedszkolaka, fluoryzacja,, Nie pal przy mnie proszę. Promując działania profilaktyczne szkoła zdobyła wojewódzki certyfikat szkoły promującej zdrowie, obecnie realizuje zadania zmierzające do zdobycia krajowego certyfikatu. W szkole systematycznie odbywają się pogadanki z policjantem, warsztaty profilaktyczne

b. ***Organizowanie i finansowanie pozaszkolnych form spędzania wolnego czasu (zajęcia sportowo-rekreacyjne, zajęcia kulturalne).***

W szkole są zajęcia ogólnorozwojowe dla młodszych uczniów z kl. I-III prowadzone przez animatora sportu oraz zajęcia piłki nożnej, siatkowej dla uczniów kl IV-VI oraz Orliku. Odbywały się również zajęcia sportowe prowadzone przez nauczyciela wych. fizycznego w cyklu sobotnim przy współpracy z GOPS-em dla grupy chętnych.

Uczniowie uczestniczyli w warsztatach plastycznych .

Finansowanie tych form odbywa się ze środków pozyskanych od sponsorów

c. ***Podejmowanie akcji profilaktycznych, informacyjnych:***

Pogadanki cykliczne prowadzone przez wychowawców, policjanta na temat cyberprzemocy, bezpieczeństwa w sieci, uzależnienia od alkoholu, narkotyków i innych używek.

Organizowane są konkursy na plakat, prezentację.

3. ***Wsparcie rodzin w zakresie poradnictwa specjalistycznego poprzez:***

a. ***Współpracę z instytucjami działającymi w obszarze pomocy rodzinie w zakresie lepszego diagnozowania i rozwiązywania problemów.***

Szkoła Podstawowa w Kowalowej obejmuje rodziny dysfunkcyjne profesjonalną pomocą poprzez konsultacje z pracownikami GOPS w Ryglicach, pielęgniarkami środowiskowymi, współpracę z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Tuchowie (badania, prelekcje, warsztaty).

b. ***Wprowadzenie innowacyjnych form pracy z rodziną realizowanych w formie projektów społecznych***

W szkole cyklicznie odbywają się imprezy i projekty, np. festyn, Wigilia całej szkoły, stół z jajkiem przed Wielkanocą, Wieczór Patriotyczny, które integrują społeczność lokalną i angażują w przygotowanie pokolenia.

c. Organizowanie spotkań edukacyjnych dla rodziców.

Podczas zebrań z rodzicami odbywa się pedagogizacja, wymiana doświadczeń i pogłębianie umiejętności wychowawczych. Zaproszeni goście udzielają wsparcia rodzicom, których dzieci doświadczają przemocy koleżeńskiej (spotkanie z policjantem).

d. Organizowanie wspólnych wyjazdów, proponowanie form spędzenia wolnego czasu dla rodziców i dzieci

W naszej szkole podejmowane są działania umożliwiające wspólne spędzanie czasu przez dzieci i rodziców:

- Dzień Dziecka,
- Dzień Matki
- Festyn
- Dzień Babci i Dziadka
- Zajęcia fitness –mama i dziecko
- Dzień Seniora

4. Działania profilaktyczne na rzecz rodzin poprzez:

a) realizowanie programów profilaktycznych udzielających wsparcia dla rodzin z problemami uzależnień oraz promujących zdrowy styl życia

Szkoła Podstawowa w Kowalowej realizuje powyższe zadania poprzez cykliczne spotkania, warsztaty z dietetykiem. Uczniowie brali udział w projekcie „Śniadanie Daje Moc”- odbyli zajęcia teoretyczne z tego zakresu, a później w praktyczny sposób przy pomocy nauczyciela, dużym wsparciu i udziale rodziców w sposób praktyczny wykorzystali wiedzę nt. żywienia. Szkoła przystąpiła do Sieci Szkół Promujących Zdrowie odbywały się konkursy plastyczne na ten temat, dzieci przygotowują również gazetki ściennie.

b) realizowanie programów służących integracji wielopokoleniowej, zagospodarowanie czasu wolnego

W szkole realizowany jest Program wychowawczo – profilaktyczny, którego głównym założeniem jest wyrobienie u dzieci odpowiednich postaw, zapobieganie zachowaniom agresywnym, profilaktyka uzależnień. Omawiane są m.in. takie zagadnienia: Rozwiązywanie problemów, Poznanie obrzędów szkolnych, środowiskowych i rodzinnych. Przykładem służącym integracji wielopokoleniowej jest corocznie pięknie obchodzony Dzień Babci i Dziadka, Patriotyczne śpiewanie czy rozgrywki i turnieje sportowe na Dzień Dziecka połączone z Dniem Seniora.

Sprawozdanie z Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2016-2018

Publiczna Szkoła Podstawowa im. Oddziału Regina II Armii Krajowej w Bistuszowej

Szkoła Podstawowa w Bistuszowej podejmowała działania w zakresie realizacji programu:

1. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny poprzez:

a. Systematyczne diagnozowanie sytuacji materialnej oraz potrzeb rodzin.

Szkoła nie zatrudnia pedagoga, ale jego funkcje sprawują wychowawcy klasowi. Rozpoznają oni sytuacje rodzinne dzieci na początku wychowania przedszkolnego, potem na rozpoczęcie I etapu edukacyjnego (kl. I) i na początku drugiego etapu edukacyjnego (kl. IV). Realizuje się to na podstawie obserwacji, wywiadów, rozmów i ankiet. Systematycznie odbywają się zebrania zespołów nauczycielskich. Trudne sytuacje losowe analizowane są na zebraniach zespołów wychowawców, podczas których diagnozuje się problem i poszukuje możliwości jego rozwiązania i udzielania pomocy ze strony szkoły.

b. Objęcie pomocą finansową i rzeczową rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej.

Wychowawcy poszczególnych klas prowadzą rozmowy z rodzicami uczniów znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej. W ich trakcie pytają o najważniejsze potrzeby i w razie konieczności, oferują doraźną pomoc, np. pomoc rzeczową. Dla dzieci z rodzin mniej zamożnych dofinansowywane są wyjazdy na wycieczki.

c. Dożywianie dzieci w szkołach.

W szkole wydawane są obiady dla dzieci, których rodzice samodzielnie za nie płacą. Jest także prowadzone dożywianie dzieci, których rodzice złożyli wnioski do GOPS-u, średnia za rok 2017 – 12 dzieci.

d. Organizowanie i finansowanie wypoczynku letniego i zimowego.

W Publicznej Szkole Podstawowej w Bistuszowej uczniowie brali udział w wyjazdach do kina, muzeum, teatru rajdach i zjazdach patriotycznych. Co roku odbywają się imprezy środowiskowe promujące ideę wypoczynku rodzinnego takie jak: Dzień rodziny, Dzień Dziecka, Święto pieczonego ziemniaka, Dzień grzyba. Każdego roku odbywają się imprezy typu Piknik Rodzinny, Święto Pieczonego Ziemniaka, Dzień Dziecka.

e. Dowóz dzieci do szkoły.

Organ prowadzący organizuje we współpracy z rodzicami dowóz dzieci z Bistuszowej / Podlesie oraz okolic Tuchowa.

2. Zapobieganie uzależnieniom dzieci i młodzieży poprzez:

a) Realizowanie w szkole programów profilaktycznych dla dzieci i rodziców w zakresie uzależnień.

PSP w Bistuszowej realizuje programy profilaktyczne i prozdrowotne: Szkoła Promująca Zdrowie, Program dla szkół, którego celem jest dostarczanie porcji owocowo – warzywnych oraz mlecznych do szkoły oraz edukowanie na temat zdrowych nawyków żywieniowych oraz właściwej diety, bogatej w owoce i warzywa oraz mleko,

- przybliżenie dzieciom tematyki związanej z rolnictwem, w tym zapoznanie ich z różnorodnymi produktami i ich pochodzeniem, „Kubusiowi Przyjaciele Natury”, „Nie pal przy mnie, proszę”, „Czyste powietrze wokół nas”, Europejski Kodeks Walki z Rakiem, „Wiem, co jem”, „Bądź bezpieczny w sieci”. W szkole systematycznie odbywają się pogadanki z pielęgniarką, policjantem i strażakiem. W przedszkolu odbyło się spotkanie z dentystą oraz artystą malarzem.

b) Organizowanie i finansowanie pozaszkolnych form spędzania wolnego czasu (zajęcia sportowo-rekreacyjne, zajęcia kulturalne).

W szkole organizowane są wyjazdy na lekcje muzealne i warsztaty historyczne oraz zajęcia rekreacyjne na basen. Odwiedzamy miejsca pamięci narodowej, cmentarze żołnierskie,

a szczególnie cmentarz poległych partyzantów w Dąbrach w Rzepienniku Strzyżewskim

i Tuchowie. Uczniowie mają możliwość oglądania spektakli w teatrze i filmów w kinie. W drugim semestrze roku szkolnego 2017/2018 szkoła przystąpi do programu SKS 2018 promujący ideę rozwijania aktywności sportowej w różnych formach .

c. Podejmowanie akcji profilaktycznych, informacyjnych:

Pokaz pierwszej pomocy i udział uczniów w I Gminnym Turnieju Udzielania Pierwszej Pomocy, uzyskanie certyfikatu Szkoły Promującej Zdrowie, akcje informacyjne adresowane do rodziców i uczniów na temat zalet i korzyści wpływających z czytania książek. Pogadanki dla rodziców, prowadzone przez logopedę szkolnego nt. zaobserwowanych problemów u dzieci, profilaktyce tych problemów oraz szybkim reagowaniu i rozwiązywaniu zaistniałych problemów.

3. Wsparcie rodzin w zakresie poradnictwa specjalistycznego poprzez:

a. **Współpracę z instytucjami działającymi w obszarze pomocy rodzinie w zakresie lepszego diagnozowania i rozwiązywania problemów.**

Publiczna Szkoła Podstawowa w Bistuszowej obejmuje uczniów z Specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Zapewnia im profesjonalną pomocą poprzez współpracę z pielęgniarkami środowiskowymi i z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Tuchowie oraz Tarnowie (badania, warsztaty). Ponadto w szkole prowadzone są zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, korekcyjno-kompensacyjne, rewalidacyjne, z zakresu gimnastyki korekcyjnej, logopedyczne i nauczanie indywidualne.

b. **Wprowadzenie innowacyjnych form pracy z rodziną, realizowanych w formie projektów społecznych.**

W szkole realizujemy działania integrujące rodziców i dzieci we wspólnych działaniach. Było to przedsięwzięcia : Jarmark Bożonarodzeniowy, Akcja charytatywna na cele misyjne dla misjonarza Roberta Ablewicza , zajęcia otwarte w klasach I – VI oraz przedszkolu. Zabawy podczas obchodów Dnia Wiosny. Rodzinna rywalizacja sportowa podczas obchodów Dnia Rodziny.

c. **Organizowanie spotkań edukacyjnych dla rodziców.**

Podczas zebrań z rodzicami odbywa się pedagogizacja i spotkania ze specjalistami w dziedzinie wychowania. Zaproszeni goście (logopeda, psycholog, pedagog, terapeuta, policjant) udzielają wsparcia rodzicom.

d. **Organizowanie wspólnych wyjazdów, proponowanie form spędzenia wolnego czasu dla rodziców i dzieci.**

W naszej szkole podejmowane są działania umożliwiające wspólne spędzanie czasu przez dzieci i rodziców:

- Dzień Rodziny,

- wspólne wyjazdy do kina i teatru,

- rodzinny wyjazd do Muzeum Drogownictwa i Pacanowa dzieci z Punktu Przedszkolnego oraz klas I – III.

4. Działania profilaktyczne na rzecz rodzin poprzez:

a) **Realizowanie programów profilaktycznych udzielających wsparcia dla rodzin z problemami uzależnień oraz promujących zdrowy styl życia.**

Szkoła przystąpiła do Sieci Szkół Promujących Zdrowie, odbywały się konkursy plastyczne na ten temat, dzieci przygotowują również referaty o zdrowym żywieniu, roli witamin w utrzymaniu dobrego zdrowia i zdrowego stylu życia.

b) Realizowanie programów służących integracji wielopokoleniowej, zagospodarowanie czasu wolnego.

W szkole realizowany jest Program wychowawczo - profilaktyczny, którego głównym założeniem jest ukształtowanie u dzieci odpowiednich postaw, zapobieganie zachowaniom agresywnym, profilaktyka uzależnień. Przykładem działania służącego integracji międzypokoleniowej jest coroczne spotkanie z okazji Dnia Seniora, wieczornica patriotyczna z żołnierzem AK, pułkownikiem Jerzym Pertkiewiczem, rozgrywki sportowe i turnieje wiedzy podczas Dnia Rodziny.

Sprawozdanie z Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2016-2018

w Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Joninach

Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Joninach podejmowała działania w zakresie realizacji programu:

1. ***Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny poprzez:***

a. ***Systematyczne diagnozowania warunków życia oraz potrzeb rodzin***

Wychowawcy poszczególnych klas przeprowadzają wywiad środowiskowy o sytuacji życiowej dzieci i ich rodzin.

Diagnozy przeprowadzane są na każdym etapie edukacyjnym począwszy od oddziału przedszkolnego poprzez obserwacje, wywiady, rozmowy lub ankiety. Trudne sytuacje rodzin referowane są na zespołach wychowawców oraz na posiedzeniach Rady Pedagogicznej, gdzie szuka się rozwiązania problemu i możliwości udzielania pomocy.

b. ***Objęcie pomocą finansową i rzeczową rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej.***

Wychowawcy w razie potrzeby prowadzą rozmowy z rodzinami w trudnej sytuacji finansowej pytając o ich potrzeby i pomagając rozwiązać problem, kierując np. do GOPS lub innych instytucji.

Dla wszystkich dzieci dofinansowywane są wyjazdy ze środków Rady Rodziców lub indywidualnych sponsorów.

c. ***Dożywianie dzieci w szkołach.***

W szkole wydawane są ciepłe posiłki dla dzieci – refundowane przez GOPS lub opłacane przez rodziców.

d. ***Organizowanie i finansowanie wypoczynku letniego i zimowego.***

W szkole wypoczynek letni i zimowy organizowany jest poprzez wyjazdy na lodowisko, narty, do kina, na gokarty, na ściankę wspinaczkową, wycieczki krajoznawcze. W czasie wakacji każdego roku zorganizowana jest nauka języka angielskiego przez wolontariuszy programu Learning Enterprises.

Finansowanie tych działań odbywa się z funduszy pozyskanych od sponsorów, z Rady Sołectkiej, Radę Rodziców.

2. ***Zapobieganie uzależnieniom dzieci i młodzieży poprzez:***

a. ***Realizowanie w szkołach na terenie gminy programów profilaktycznych w zakresie uzależnień dla dzieci, rodziców***

Realizujemy różne programy profilaktyczne i prozdrowotne: Owoce w szkole, Nie pal przy mnie, proszę, Znajdź właściwe rozwiązanie, Trzymaj formę, Akademia bezpiecznego Puchatka, Czyste powietrze wokół nas, Śniadanie daje moc, Zdrowo jem - więcej wiem, Kubusiowi przyjaciele natury, Szklanka mleka,

Promujemy działania profilaktyczne poprzez realizację programu Szkoła Promująca Zdrowie,

W szkole cyklicznie organizujemy pogadanki z policjantem, terapeutami, pedagogiem. Ważną rolę przypisujemy zagadnieniom cyberprzemocy. Dzieci i rodzice mają okazję do udziału w różnych warsztatach i teatrykach profilaktycznych.

b. ***Organizowanie i finansowanie pozaszkolnych form spędzania wolnego czasu (zajęcia sportowo-rekreacyjne, zajęcia kulturalne).***

W szkole organizowane są zajęcia SKS, wyjazdy na basen, zespół muzyczny
Finansowanie tych form odbywa się ze środków zewnętrznych.

3. ***Wsparcie rodzin w zakresie poradnictwa specjalistycznego poprzez:***

a. ***Współpracę z instytucjami działającymi w obszarze pomocy rodzinie w zakresie lepszego diagnozowania i rozwiązywania problemów.***

Wsparcie rodzin w naszej szkole realizowane jest przy współpracy z: GOPS w Ryglicach, Ośrodek Zdrowia, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

b. ***Wprowadzenie innowacyjnych form pracy z rodziną realizowanych w formie projektów społecznych***

W szkole odbywają się liczne imprezy, konkursy rodzinne, np. Festyn Rodzinny, Wigilia szkolna, Dzień Seniora, Dzień Patrona, koncerty okolicznościowe (z okazji uchwalenia Konstytucji 3-go Maja, Święta Niepodległości, karnawału), które integrują pokolenia.

c. ***Organizowanie spotkań edukacyjnych dla rodziców.***

Przy okazji zebrań z rodzicami odbywają się warsztaty ze specjalistami, w czasie których dzielą się swoją wiedzą i umiejętnościami wychowawczymi.

d. ***Organizowanie wspólnych wyjazdów, proponowanie form spędzenia wolnego czasu dla rodziców i dzieci***

W naszej szkole podejmowane są działania umożliwiające wspólne spędzanie czasu przez dzieci i rodziców:

- Dzień Dziecka,
- Dzień Matki
- Festyn
- Dzień Seniora
- Pielgrzymka do Częstochowy
- Dzień Otwarty
- wycieczki i piesze rajdy
- wyjazdy na basen, na narty, łyżwy

4. Działania profilaktyczne na rzecz rodzin poprzez:

a) realizowanie programów profilaktycznych udzielających wsparcia dla rodzin z problemami uzależnień oraz promujących zdrowy styl życia

Nasza szkoła realizuje powyższe zadania poprzez cykliczne spotkania i warsztaty.

Uczniowie wykonują prace konkursowe i tematyczne gazetki ścienne.

b) realizowanie programów służących integracji wielopokoleniowej, zagospodarowanie czasu wolnego

W szkole realizowany jest Program wychowawczo – profilaktyczny, którego głównym założeniem jest wszechstronny rozwój osobowy uczniów, wyrobienie u dzieci odpowiednich postaw asertywnych, kształtowanie świadomości życiowej, zapobieganie zachowaniom agresywnym, profilaktyka uzależnień.

SPRAWOZDANIE za 2017 r. DOTYCZĄCE REALIZACJI UCHWAŁY NR XIX/158/16 RADY MIEJSKIEJ W RYGLICACH Z DNIA 31 MARCA 2016 R.

Sprawozdanie z działalności Środowiskowego Domu Samopomocy w Ryglicach w ramach realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny w latach 2016-2018

Realizowane cele szczegółowe programu:

I. Diagnozowanie i monitoring skali potrzeb i problemów rodziny.

W Środowiskowym Domu Samopomocy w Ryglicach diagnozuje się sytuację rodzinną każdego uczestnika w oparciu o wywiad z rodziną oraz analizę dokumentów, na podstawie diagnozy dokonywana jest ocena wstępna a następnie tworzony plan wspierająco-aktywizujący. Celem realizacji planu jest poprawa funkcjonowania uczestnika jak i opieki sprawowanej przez rodziców i opiekunów. W realizacji planu pomagają szczegółowe i wieloaspektowe rozpoznanie sytuacji rodziny, konsultacje i poradnictwo specjalistyczne dla rodziców i opiekunów, wdrażanie projektów i programów profilaktyczno-edukacyjnych dla uczestników. Wśród głównych celów programów profilaktyczno-edukacyjnych wymienić należy: podniesienie wiedzy i praktycznych umiejętności opiekuńczych, kształtowanie umiejętności kreatywnego i aktywnego spędzania czasu, kształtowanie prawidłowych nawyków higienicznych, kształtowanie umiejętności rozwiązywania konfliktów.

W przypadkach wymagających takich działań kierowanie osób uzależnionych na leczenie, również za pośrednictwem Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Włączenie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Rozwiązywania Przemocy w Rodzinie w rozwiązanie problemu przemocy w rodzinie. Kształtowanie u rodziców i opiekunów właściwych postaw opiekuńczych zgodnych z normami i wartościami społecznymi. Udzielenie uczestnikom pomocy w zdobyciu nowych kwalifikacji zawodowych oraz w znalezieniu pracy.

II. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodziny oraz poprawa funkcjonowania rodziny oraz warunków rozwoju w środowisku rodzinnym.

Realizowanie indywidualnych planów aktywizująco-wspierających, zapewnienie codziennego gorącego posiłku dla podopiecznych, dowóz podopiecznych na zajęcia oraz do miejsca zamieszkania, organizowanie imprez okolicznościowych: mikołajki, śniadanie wielkanocne, wigilia, zabawa karnawałowa i andrzejkowa, dzień rodziny. Zapewnienie treningu czystości, uczestnicy mogą korzystać z prysznicza i pralki dostępnej w ŚDS. Organizowanie wyjazdów na konkursy, zawody, turnieje, spotkania integracyjne, wycieczki oraz do kina i teatru.

II. Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej rodzin dysfunkcyjnych, uwrażliwianie i aktywizowanie środowiska lokalnego na potrzeby rodzin dysfunkcyjnych.

Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny obejmuje wspieranie rodzin o niskim statusie materialnym, z niepełnosprawnością i problemami długotrwałego bezrobocia. Osoby niepełnosprawne, w celu umożliwienia im pobytu w środowisku lokalnym, obejmowane są pomocą w formie pobytu dziennego w Środowiskowym Domu Samopomocy w Ryglicach. Wzmocnienie funkcji i roli rodziny poprzez rozwijanie umiejętności opiekuńczych.

Poradnictwo specjalistyczne: praca z rodziną jest prowadzona w formie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego (pedagogicznego, psychiatrycznego, psychologicznego, zawodowego), psychoedukacji, mediacji. Narzędziem wzmocnienia rodziny jest również doradztwo w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego, dbałości o higienę osobistą i otoczenia. Poradnictwo dotyczy sposobów zaspokajania potrzeb uczestnika i rozwiązywania problemów wewnątrzrodzinnych. Niezwykle ważnym elementem jest dostęp rodziny do pomocy prawnej, szczególnie w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz poradnictwa specjalistycznego, psychologicznego i psychiatrycznego, psycholog i psychiatra dostępny jest w Środowiskowym Domu Samopomocy w Ryglicach.

Organizowanie spotkań dla rodzin: ważnym narzędziem wzmocnienia rodzin jest organizowanie spotkań, celem ich jest wymiana doświadczeń, zapobieganie izolacji, a także wzmocnienie systemu wsparcia oraz zapobieganie wykluczeniu społecznemu.

Rozwój i funkcjonowanie środowiskowych form wsparcia dziennego: rodziny opiekujące się osobami niepełnosprawnymi, a zwłaszcza rodziny, które mają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczych, wymagają pomocy w zakresie organizowania tym osobom czasu wolnego, pokonywania trudności życiowych, zaburzeń zachowania itp. W związku z tym istotne jest funkcjonowanie oraz dalszy rozwój różnorodnych środowiskowych form dziennej opieki nad osobami z zaburzeniami psychicznymi.

Rozwijanie form spędzania wolnego czasu dla osób z zaburzeniami psychicznymi (festyny, zawody sportowe, występy artystyczne, rajdy, wyjazdy integracyjne, imprezy okolicznościowe, wyjazdy na wycieczki) oraz zapewnienie rehabilitacji społecznej osób poprzez rekreację, kulturę i sport: Trening umiejętności spędzania wolnego czasu: rozwijanie zainteresowań, lektura czasopism i książek, a także wybrane audycje radiowe, telewizyjne i filmowe, rozwijanie umiejętności korzystania z takich form spędzania wolnego czasu jak: turystyka, działalność rekreacyjna, udział w imprezach kulinarnych, sportowych, towarzyskich, motywowanie do wychodzenia na zewnątrz domu (kino, teatr, muzeum). Przedstawianie programów i zachęcanie uczestników do udziału w imprezach okolicznościowych organizowanych na terenie gminy i miejscowości sąsiednich. Działalność kulturalno-oświatowa, integracyjna, imprezy, wyjazdy oraz dodatkowe zajęcia.

Pomoc w stanach kryzysu społecznego zwiększenie dostępności do poradnictwa dla osób o różnych potrzebach i doświadczeniach kryzysowych. Poradnictwo psychologiczne: konsultacje psychologiczne, psychiatryczne, ocena stanu psychicznego, terapia indywidualna, terapia podtrzymująca, trening zachowań, psychoedukacja.

Stworzenie warunków osobom starszym, przewlekle chorym i niepełnosprawnym dla aktywnego uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej na miarę swoich możliwości. Organizowanie otwartych spotkań dla osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin. W roku 2017 ŚDS prowadził działalność statutową, rozszerzoną o organizację imprez o różnym charakterze skierowanych dla osób, będących pod opieką ŚDS. Ta forma działalności ma na celu zintegrowanie grup społecznych, uwrażliwienie osób korzystających z pomocy na trudną sytuację innych ludzi, stopniowe odchodzenie od instytucjonalnego charakteru ŚDS na rzecz pracy ze środowiskiem lokalnym.

W ramach organizacji zajęć prowadzone są dodatkowe zajęcia profilaktyczne i socjoterapeutyczne dla uczestników a także realizowane są programy profilaktyczno-

edukacyjne. Działania obejmują zarówno poprawę warunków bytowych uczestników jak i wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych, likwidowanie barier w dostępie do leczenia, rehabilitacji, wypoczynku. Osoby niepełnosprawne objęte są działaniami, mającymi na celu wsparcie rodziny oraz wzmocnienie jej kompetencji opiekuńczych w celu umożliwienia pozostania osoby niepełnosprawnej w środowisku. Pomoc w rozwiązaniu problemów socjalnych rodziny. Pomoc w rozwiązaniu trudności finansowych. Kierowanie do specjalistów: prawnika, psychoterapeuty, psychologa, psychiatry. Przedstawianie ofert pracy, ofert kursów i szkoleń mających na celu podnoszenie kwalifikacji uczestników jak i członków rodzin. Indywidualne konsultacje oraz udzielanie wsparcia dla rodziców mających trudności z opieką na osobą z zaburzeniami psychicznymi. Motywowanie osób z problemem alkoholowym do podejmowania lub kontynuowania terapii uzależnień.

Ponadto w ŚDS prowadzone są: indywidualne rozmowy interwencyjne z uczestnikami, rozmowy wspierające i motywacyjne, zajęcia rozwijające umiejętności interpersonalne uczestników, pomoc poprzez dostosowanie formy terapii do zaleceń poradni zdrowia psychicznego. Integracja rodziny oraz reintegracja rodzin wykluczonych społecznie, poprawa poziomu życia rodzin, poprawa stanu zdrowia, pomoc uczestnikom żyjącym w rodzinach w szczególności dysfunkcyjnych, w których występują uzależnienia, przemoc, niepełnosprawność, niewydolność opiekuńcza. Udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych i opiekuńczych, podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa uczestników. W celu zapewnienia prawidłowej realizacji zadań przez terapeutów niezbędne jest systematyczne podnoszenie kwalifikacji zawodowych, służy temu m.in. udział w różnego rodzaju szkoleniach. Terapeuci w 2017 r. wzięli udział w szkoleniach: „Budowa zespołu terapeutycznego”, „Muzykoterapia”.

IV. Promowanie rodziny jako priorytetu w pracy instytucji i służb działających na jej rzecz.

Współpraca z pracownikami socjalnymi w zakresie monitorowania absencji i realizowania obowiązku terapii w ŚDS. Współpraca z instytucjami wspierającymi rodzinę (Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Sąd Rodzinny, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Szkoły). Współpraca z Poradnią Zdrowia Psychicznego w celu: diagnozowania poziomu funkcjonowania, potrzeb i możliwości oraz zaburzeń rozwojowych i zachowań dysfunkcyjnych, wspomaganie uczestników zgodnie z ich potrzebami, wspomaganie opiekuńczej funkcji rodziny, wsparcie

w sytuacjach kryzysowych.

Współpraca z instytucjami, urzędami, służbą zdrowia. Działania, które są podejmowane na rzecz wprowadzenia pozytywnych zmian w rodzinie są liczne i wielokierunkowe. Dla każdego uczestnika, po wcześniejszej ocenie sytuacji, jest tworzony indywidualny plan wspierająco-aktywizujący, który jest realizowany w oparciu o odpowiednio dobrane działania. Dla utrzymania efektów, które udało się wypracować z rodzinami konieczna jest stała kontrola, a także wsparcie ze strony asystenta osoby niepełnosprawnej w stosunku do rodzin. Dla osiągnięcia lepszych efektów utrzymywany był stały kontakt z placówkami współpracującymi: pracownikami socjalnymi, dzielnicowymi, terapeutami, służbami zdrowia, jak również placówkami dydaktycznymi na terenie Gminy Ryglice.

**Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2016-2018
przez Gminną Bibliotekę Publiczną w Ryglicach**

Działania profilaktyczne na rzecz rodzin			
zadanie	Jednostka współdziałająca	Termin realizacji	Sposób realizacji
Koordynowanie działań i bieżąca współpraca podmiotów podejmujących różnorakie działania na rzecz rodzin	Biblioteki	Proces ciągły	Bezpośrednie ustalanie terminów działań i chęć współpracy przy organizowaniu imprez przez inne instytucje

Zapobieganie uzależnieniom dzieci i młodzieży			
zadanie	Jednostka współdziałająca	Termin realizacji	Sposób realizacji
Organizowanie i finansowanie pozaszkolnych form spędzania wolnego czasu(zajęcia sportowo-rekreacyjne, zajęcia kulturalne)	Biblioteka	<ol style="list-style-type: none"> 1. 06;08.02.2017 2. 24.04 oraz 10.05.2017 3. okres wakacji 4. 07.12.2017 5. Cały rok 6. 2.06.2017 7. 9/10.06.2017 8. 2.09.2017 	<ol style="list-style-type: none"> 1.Ferie w bibliotece Zalasowa 2 .Biblioterapia: Angry Birds czyli jak radzić sobie ze złością 3.Organizacja konkursu wakacyjnego pt. "Najaktywniejszy czytelnik wakacji" 4.Konkurs pt. "W świecie poetów i poezji"

			5.Czytelnia Internetowa 6.Noc Bibliotek Zalasowa 7.Noc Bibliotek Lubcza 8.Narodowe Czytanie 2017
Podjmowanie akcji profilaktycznych, informacyjnych, organizacja konferencji	Biblioteka		1.Udostępnianie projektora

Sprawozdanie dotyczące realizacji Uchwały Nr XIX/158/16 Rady Miejskiej w Placówce Wsparcia Dziennego w Ryglicach

W 2017 roku w Placówce Wsparcia Dziennego w Ryglicach organizowane były następujące zajęcia: zajęcia wychowawcze, zajęcia profilaktyczne, zajęcia plastyczno – techniczne, zajęcia komputerowe, zajęcia czytelnicze, zajęcia doskonalące posługiwanie się językiem angielskim, zajęcia ruchowe, zajęcia muzyczne, kompensowanie braków edukacyjnych wychowanków oraz gry i zabawy dydaktyczne. Dodatkowo w dni wolne od nauki szkolnej odbywały się zajęcia teatralne i recytatorskie oraz zajęcia kulinarne, a także ćwiczenia logopedyczne. Poprzez zajęcia wychowankowie mieli możliwość rozwijania swoich zainteresowań i uzdolnień, a także odkrywania posiadanych talentów. Realizowane działania skupiały się na pomocy w nauce, organizowaniu wolnego czasu wychowanków, pedagogizacji rodzin w celu jak najlepszego wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Wychowankowie otrzymywali pomoc socjalną w formie jednego posiłku.

Tematyka zajęć wychowawczych i profilaktycznych poruszana w 2017 roku obejmowała następujące zagadnienia:

- *Dziękuję, nie palę,*
- *Alkohol szkodzi,*
- *Zagrożenia płynące z mediów,*
- *Stop agresji,*

- *Jak radzić sobie z emocjami,*
- *Złość – dobra czy zła?*
- *Szacunek do siebie i innych,*
- *Mój autorytet.*

W styczniu 2017 r. wychowankowie uczestniczyli w spotkaniu z osobami należącymi do miejscowego Klubu Seniora. Spotkanie poświęcone było czytaniu bajek dla najmłodszych, wychowankowie mieli okazję wykazać się wysoką kulturą osobistą i szacunkiem do osób starszych. Jak co roku, w czasie ferii zimowych, odbyła się zabawa karnawałowa dla wychowanków, na której nie zabrakło konkursów, przebieranek oraz malowania twarzy. W lutym zostało zorganizowane spotkanie z funkcjonariuszem policji, który wygłosił prelekcję dotyczącą bezpiecznej zabawy na śniegu. W marcu b.r. odbył się konkurs recytatorski, podczas którego dzieci prezentowały wiersze Ignacego Krasickiego. Z okazji Międzynarodowego Dnia Książki, w kwietniu, zaproszeni goście przedstawili wychowankom książki z własnego dzieciństwa. Z okazji świąt wielkanocnych dzieci wraz z swoimi rodzicami uczestniczyli w warsztatach, podczas których lokalna twórczyni ludowa prezentowała różne sposoby zdobienia pisanek (kitem pszczelim, woskiem). W maju społeczność Placówki udała się na spotkanie ze strażakiem do Ochotniczej Straży Pożarnej w Ryglicach. Celem wycieczki było uświadomienie wychowankom jakie skutki płyną z niewłaściwego posługiwania się ogniem, zapoznanie z niebezpieczną pracą strażaka oraz przypomnienie numerów alarmowych. Jak co roku, w Placówce, zorganizowane zostało spotkanie z okazji Dnia Rodziny, a także piknik z okazji Dnia Dziecka.

W okresie wakacji wychowankowie uczestniczyli w:

- spotkaniu z kierowcą rajdowym,
- wycieczce pieszej pod Krzyż Papieski w Ryglicach,
- wycieczce do Rodzinnego Parku Rozrywki „Rabkoland”,
- wycieczce do kina „Promień” w Tuchowie,
- występie artystycznym podczas Festiwalu Kolorów w Zalasowej,
- ognisku z okazji pożegnania wakacji.

Również w czasie wakacji odbywały się zajęcia kulinarne, na których dzieci

przygotowywały zdrowe kanapki, owocowe szaszłyki oraz uczyły się zasad zdrowego odżywiania. Wspaniałą okazją do rozwijania kreatywności były zorganizowane w Placówce treningi twórczości.

Końcem września wychowankowie występami oraz wesołą zabawą pożegnali lato. Tradycyjnie końcem roku odbyła się zabawa andrzejkowa, spotkanie z Mikołajem oraz rodzinne spotkanie z okazji wigilii Bożego Narodzenia.

Podczas realizacji zadania w 2017 roku działania Placówki skierowane zostały na zacieśnienie więzi rodzinnych, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji rodzin niepełnych oraz borykających się z trudnościami materialnymi. Rodzice uzyskali informacje dotyczące konsekwencji, stawiania wymagań oraz roli okazywania uczuć w procesie wychowawczo – opiekuńczym. Kompensowanie braków edukacyjnych wychowanków przyczyniło się do ich poprawy sytuacji szkolnej, a rozwijanie zainteresowań zaowocowało odkryciem nowych talentów.

W 2017 roku z zajęć prowadzonych przez Placówkę Wsparcia Dziennego w Ryglicach, skorzystało 23 dzieci zamieszkałych na terenie Ryglic. Wsparciem otoczono 13 rodzin.

Sprawozdanie Placówki Wsparcia Dziennego w Lubczy dotyczące realizacji Uchwały Nr XIX/158/16 Rady Miejskiej w Ryglicach z dnia 31 marca 2016r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2016-2018 za rok 2017

W okresie sprawozdawczym 2017 opieką i wychowaniem w Placówce Wsparcia Dziennego w Lubczy objęto 20 wychowanków uczęszczających do Szkoły Podstawowej oraz Publicznego Gimnazjum w Lubczy. Kwalifikowanie uczestników do Placówki prowadzono w oparciu o aktualną diagnozę problemów społecznych rodzin. Szczególnym wsparciem objęto rodziny borykające się z trudnościami opiekuńczo – wychowawczymi oraz rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej.

Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny.

W Placówce prowadzono systematyczną diagnozę sytuacji oraz potrzeb rodzin wychowanków objętych wsparciem. Zapewniono pomoc w czasie występujących kryzysów szkolnych, rówieśniczych i rodzinnych. Podjęto współpracę z rodzicami w obszarze podnoszenia kompetencji wychowawczych, wzmocnienia roli rodzica oraz rozwiązywania występujących trudności.

Dożywianie dzieci w szkołach a także w czasie zajęć pozalekcyjnych lub innych pozalekcyjnych formach spędzania czasu wolnego.

Placówka w obszarze realizacji zadania zapewniała pomoc socjalną w formie jednego posiłku (podwieczorek) dla podopiecznych Placówki oraz realizowano zajęcia kulinarne.

Organizowanie i finansowanie wypoczynku letniego i zimowego.

W czasie ferii zimowych wychowankowie uczestniczyli w zajęciach o charakterze kulturalno – rekreacyjnym rozwijających twórczy potencjał, zainteresowania i pasje, głównym założeniem było rozwijanie u dzieci nawyku czynnego wypoczynku, umiejętności zgodnego przebywania w grupie, współpracy w realizacji zadań. W obszarze organizacji wypoczynku zimowego wychowankowie uczestniczyli w spotkaniu z Policjantem, który przeprowadził prelekcję na temat bezpiecznego spędzania ferii zimowych. Zorganizowano zimowy bal karnawałowy w Placówce oraz wyjazd do kręgielni w Tarnowie. Co więcej realizowano zajęcia kształtujące kompetencje społeczne m.in. nawiązywania kontaktów interpersonalnych, współpracy, a także zajęcia muzyczne, zajęcia taneczne, zajęcia kulinarne. W lutym uczestnicy zajęć brali udział w uroczystości „Święty Walenty – tradycje lubeckie”. Zorganizowano zajęcia kulinarne z okazji „Tłustego czwartku” wspólne przygotowywanie słodkości.

Realizując wymienione zadanie prowadzono zajęcia w oparciu o wakacyjny harmonogram zajęć. Prowadzone zajęcia miały na celu w szczególności rozwój twórczego potencjału dziecka oraz kreatywności, promocję aktywnego spędzania czasu wolnego, rozwijanie nowych pasji i zainteresowań wychowanków. Zorganizowano wakacyjny wyjazd do Rabki – Zdrój, podopieczni w ramach wyjazdu odwiedzili Muzeum Rekordów i Osobliwości, Muzeum Orderu Uśmiechu, poznali zasady bezpiecznej zabawy w Rodzinnym Parku Rozrywki Rabkoland. Ponadto Placówka uczestniczyła w lokalnym wydarzeniu kulturalnym *Festiwal kolorów* w Zalasowej z okazji pożegnania lata prezentując program artystyczny. Wychowankowie uczestniczyli także w występach artystycznych w czasie lokalnych wydarzeń kulturalnych. We współpracy z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Ryglicach oraz Placówką Wsparcia Dziennego w Ryglicach zorganizowano *Pożegnanie lata* dla wychowanków placówek z terenu Gminy Ryglice, w czasie wydarzenia uczestnicy wakacyjnych zajęć zaprezentowali efekty pracy w ramach warsztatów teatralnych, recytatorski oraz tanecznych w formie programów artystycznych.

Zapobieganie uzależnieniom dzieci i młodzieży

W Placówce realizowano synergetyczny model profilaktyki społecznej, którego głównym celem jest promocja zdrowia. Naczelnym założeniem przyjętego modelu nie jest

uświadomienie skutków, lecz sięganie do przyczyn. W efektach przyjętego modelu zakłada się m.in. umiejętność odmawiania, kształtowanie poczucia własnej wartości, uporządkowanie systemu wartości, kompetencje społeczne, wiedzę o uzależnieniu i osobiste zaangażowanie.

Realizując zadania z zakresu profilaktyki podjęto współpracę z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Ryglicach. Realizowane zajęcia profilaktyczne dostosowano do aktualnych potrzeb, występujących trudności i zainteresowań wychowanków.

W 2017 roku w Placówce realizowano zajęcia instruktorskie z zakresu rekreacji ruchowej mające na celu promocję zdrowego stylu życia, sportu, kształtowanie nawyku utrzymywania prawidłowej postawy ciała, ćwiczenie zwinności, gibkości, rozwijanie motoryki dużej, koordynacji psychoruchowej, umiejętności gry (piłka nożna, piłka ręczna, siatkówka, tenis stołowy, badminton), a także grupowe zajęcia ruchowe z wykorzystaniem chusty Klanzy, spacer, piesze wycieczki, zajęcia taneczne – tańce ludowe.

Organizowanie i finansowanie pozaszkolnych form spędzania czasu wolnego (zajęcia sportowo-rekreacyjne, zajęcia kulturalne).

Placówka Wsparcia Dziennego realizowała następujące zadania:

- pomoc w nauce, kompensowanie braków edukacyjnych,
- organizowanie czasu wolnego wychowanków:
 - zajęcia plastyczne,
 - zajęcia informatyczne,
 - zajęcia wychowawcze,
 - zajęcia według zainteresowań wychowanków,
 - zajęcia profilaktyczne,
 - zajęcia muzyczne,
 - zajęcia słowno-ruchowe,
 - gry i zabawy dydaktyczne,
 - zajęcia z wykorzystaniem elementów socjoterapii,
 - zajęcia z wykorzystaniem elementów bajkoterapii,
 - zajęcia teatralne i recytatorskie,
- rozwijanie uzdolnień i zainteresowań,

Współpraca z instytucjami działającymi w obszarze pomocy rodzinie w zakresie lepszego diagnozowania i rozwiązywania problemów.

Realizuje zadanie Placówka współpracowała z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny w zakresie wsparcia interdyscyplinarnego rodzin m.in. Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej oraz Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie.

Sprawozdanie Ośrodka Kultury w Ryglicach z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny za 2017 r.

Działalność Ośrodka Kultury przygotowuje dzieci i młodzież do aktywnego uczestnictwa w życiu kulturalnym i społecznym ujawniając i rozwijając uzdolnienia w amatorskim ruchu artystycznym budząc zainteresowania kulturotwórcze, wdrażając do kulturalnego spędzania wolnego czasu.

Z naszych propozycji korzystają dzieci, młodzież jak i dorośli mieszkańcy naszej gminy, uczestnicząc w grupach, sekcjach, kołach zainteresowań, zespołach. Ponadto świetlice w Ryglicach, Zalasowej i Lubczy pełnią funkcję opiekuńczo – wychowawczą prowadząc zajęcia świetlicowe.

1. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny

Sposób realizacji	Podjęte działania	
Organizowanie i finansowanie wypoczynku letniego i zimowego	<p>Ferie zimowe: Zajęcia zorganizowane w świetlicach Ryglice, Zalasowa i Lubcza</p> <ul style="list-style-type: none"> - plastyczne - muzyczne - kulinarne. - gry i zabawy planszowe - wyjazd do kina - wyjazd rekreacyjny na lodowisko - bal karnawałowy dla dzieci <p>Zajęcia wakacyjne: Zajęcia zorganizowane w świetlicach Ryglice, Zalasowa, Lubcza</p> <ul style="list-style-type: none"> - plastyczno - techniczne - muzyczne - taneczne, - artystyczno – ruchowe - warsztaty rękodzielnicze. - gry i zabawy planszowe - wyjazd do kina 	Każde dziecko w okresie ferii i wakacji może skorzystać z bezpłatnych propozycji w Ośrodku Kultury prowadzonych przez instruktorów.

3. Zapobieganie uzależnieniom dzieci i młodzieży

Sposób realizacji	Podjęte działania	
<p>Organizowanie i finansowanie pozaszkolnych form spędzania wolnego czasu</p>	<p>Propozycja pozaszkolnych form spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży poprzez uczestnictwo w kołach zainteresowań, sekcjach, zespołach, grupach:</p> <p>Ryglice:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nauka gry na gitarze - zespół wokalny „Wiolinki” - zespół gitarowy - szkołka tańca dla dzieci - grupa rytmiczna - kurs tańca dla młodzieży - nauka gry na skrzypcach - Małopolska Szkoła Tradycji <p>Lubcza:</p> <ul style="list-style-type: none"> - młodzieżowa grupa teatralna - dziecięce koło teatralne - kółko plastyczne - dziecięca grupa kolędnicza „Mali kolędnicy z Lubczy” - młodzieżowa grupa kolędnicza „Lubeckie Szputy” - nauka gry na instrumentach: keyboard, gitara, akordeon <p>Zalasowa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Młodzieżowa Orkiestra Dęta - szkołka dla instrumentalistów - mała kapela ludowa „Zalasowiocki” - mała grupa kolędnicza „Zalasowiocki” - szkołka muzyczna dla dzieci i młodzieży - nauka gry na skrzypce, flet prosty, kontrabas, heligonka, keyboard - nauka gry na: skrzypce, skrzypce sekund, kontrabas, klarnet - Małopolska Szkoła Tradycji 	<p>Każdy może skorzystać z bezpłatnych propozycji – proces ciągły</p>

**Sprawozdanie Komisariatu Policji w Tuchowie dotyczące realizacji Uchwały
Nr XIX/158/16 Rady Miejskiej w Ryglicach z dnia 31 marca 2016 r. w sprawie przyjęcia
Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2016-2018**

W związku z pismem AK-030-D-4/2018 dot. sprawozdania z realizacji Uchwały XIX/158/16 Rady Miejskiej w Ryglicach w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny informuję, że policjanci Komisariatu Policji w Tuchowie oraz Posterunku Policji w Ryglicach podczas podejmowania interwencji domowych w tym dot. przemocy izolują sprawców stosujących przemoc oraz informują osoby nią dotknięte o możliwościach uzyskania pomocy psychologów i od instytucji prowadzących działalność profilaktyczną, przekazują stosowne ulotki informacyjne z numerami telefonów. Ponadto w ramach prowadzonych prelekcji i pogadań z dziećmi i rodzicami w szkołach, a także spotkań ze społeczeństwem policjanci zwracają uwagę na konieczność informowania o wszelkich przejawach przemocy w rodzinie, także informują o skutkach prawnych poniżającego traktowania uczniów dotkniętych różnego rodzaju problemami rodzinnymi.

**Sprawozdanie Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Ryglicach
„BRONIEK I SETKIEWICZ” dotyczące realizacji Uchwały Nr XIX/158/16
Rady Miejskiej w Ryglicach z dnia 31 marca 2016 r. w sprawie przyjęcia
Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2016-2018**

Rodzina stanowi podstawową komórkę społeczeństwa i naturalne środowisko wychowawcze dziecka, które oddziałuje na jego osobowość przekazując mu swój system wartości, tradycje i obyczaje, ukierunkowując jego aktywność i postępowanie na całe życie. Rodzina jest najbardziej stabilnym dla dziecka punktem odniesienia oraz źródłem zaspokajania jego potrzeb zarówno w sferze psychicznej jak i materialno – bytowej. Rodzina funkcjonalnie, konsekwentnie i z powodzeniem wypełniająca swoje zadania stanowi dla swoich członków, a przede wszystkim dla dzieci źródło poczucia bezpieczeństwa i własnej wartości.

W ramach Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2016 – 2018 edukowano rodziców poprzez dostarczanie im wiedzy na temat prawidłowości i nieprawidłowości związanych z funkcjonowaniem rodziny oraz jej znaczenia dla rozwoju dzieci i młodzieży.

Działania te były ukierunkowane na:

1. Monitorowanie stanu zdrowia i rozwoju dzieci i młodzieży poprzez wykonywanie testów przesiewowych i badań bilansowych mających na celu zapobieganie i wczesne

- wykrywanie m.in. wad postawy, nadwagi i otyłości, schorzeń narządu wzroku i słuchu choroby nadciśnieniowej.
2. Prowadzenie profilaktyki fluorkowej.
 3. Prowadzenie edukacji zdrowotnych w zakresie:
 - a. Promowanie zdrowego stylu życia i aktywności ruchowej,
 - b. Kształtowanie właściwych nawyków żywieniowych,
 - c. Higieny osobistej i higieny okresu dojrzewania,
 - d. Profilaktyki chorób przenoszonych drogą płciową HIV, AIDS,
 - e. Uwrażliwienia młodzieży na potrzeby osób niepełnosprawnych, samotnych i starszych.
 4. Pielęgniarki uczestniczyły w imprezach organizowanych przez szkoły przeprowadzając badania przesiewowe w kierunku wczesnego wykrywania cukrzycy i chorób układu krążenia.
 5. Prowadzono poradnictwo w zakresie szczepień i szczepienia przeciw:
 - a. Grypie,
 - b. Rota wirusom,
 - c. Pneumokokom,
 - d. Meningokokom typu C i B,
 - e. Ospie wietrznej,
 - f. WZW typu B dla dorosłych.
 6. Przeprowadzono działania pomocowe w zakresie profilaktyki na rzecz rodziny i dziecka poprzez:
 - a. Działanie pielęgniarskie,
 - b. Badania profilaktyczne (edukacja odnośnie wczesnego wykrywania raka piersi, szyjki macicy, jelita grubego, prostaty, POCHP),
 - c. Pomoc niesiona przez pielęgniarki środowiskowe w przypadku zauważonej przemocy w rodzinie,
 - d. Współpraca z GOPS w zakresie opieki nad osobami chorymi, samotnymi, niepełnosprawnymi, bezdomnymi i seniorami.